

Forma
E pilá den edukashon

Aan: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dhr. Robbert Dijkgraaf
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag Zuid-Holland

Kralendijk, 23 februari 2024

Betreeft: Consultatiereactie FORMA op wetwijziging SKJ-wet
Ref: 24-SM-003

Geachte Minister van onderwijs,

Met deze brief reageert Stichting FORMA (hierna FORMA) op de consultatie van het wetsvoorstel "Wet integratie Wet educatie en beroepsonderwijs BES en Wet sociale kanstrajecten jongeren BES". In deze wetwijziging staan voorstellen om de wetten voor het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie voor Caribisch Nederland te wijzigen.

Deze wetwijziging heeft gevolgen voor FORMA en voor de manier waarop het onderwijs en vooral het 'vangnet' voor onderwijs op Bonaire ingericht wordt. In deze brief geven wij u een toelichting op het werk van FORMA en geven we aan welke gevolgen de wetwijziging voor FORMA heeft. Vervolgens gaan we in op een aantal onderdelen van het voorstel en doen we een aantal voorstellen voor aanpassing. Ook geven we aan op welke onderdelen we ons zorgen maken over de gevolgen van de wetwijziging.

Introductie FORMA

FORMA is een opleidingscentrum voor volwasseneneducatie en -onderwijs op Bonaire. Het centrum heeft als doel om volwassenen een kans op educatie, vorming en/of onderwijs te bieden, zodat zij een volwaardige plek kunnen innemen op de arbeidsmarkt.

De missie van FORMA is: Volwassenen en jongvolwassenen en daarmee ook de toekomstige generatie een kans bieden om zich te ontplooien zodat zij optimaal kunnen functioneren op de arbeidsmarkt en in de maatschappij, steeds rekening houdend en anticiperend op de eisen die de maatschappij stelt. Daarnaast het informeren en adviseren van organisaties, instellingen en overheden over de situatie van de doelgroepen.

FORMA bestaat al ruim 30 jaar en heeft een belangrijke rol op Bonaire bij het verzorgen van 2^e kans onderwijs. De combinatie van de verschillende activiteiten van FORMA: MBO-1, SKJ-trajecten, alfabetisering en cursussen leidt tot een zichzelf versterkend effect omdat de verschillende expertises (zorg, lesgeven, individuele aandacht) elkaar aanvullen en optimaal benut kunnen worden.

 Kaya Barakuda 33, Bonaire
 +599 717 6949
 fundashonforma.com

Forma
E pilá den edukashon

Gevolgen wetswijziging

FORMA is vanaf het begin van het wetswijzigingstraject betrokken bij deze wijziging en begrijpt de wens om meer aandacht te besteden aan preventie. Op Bonaire is momenteel nog onvoldoende structurele aandacht voor een effectieve aanpak om schoolverlating tegen te gaan, het percentage startkwalificaties te verhogen en laaggeletterdheid, met alle sociale problemen die daarmee gepaard gaan, tegen te gaan. De voorgestelde wetswijziging legt een grotere verantwoordelijkheid bij het Openbaar Lichaam om beleid op te stellen voor volwasseneneducatie. Ook de rol van het Openbaar Lichaam met betrekking tot registratie en monitoring van de schoolgang van leerlingen wordt nog belangrijker, omdat dit een belangrijk onderdeel is in de brede aanpak van bestrijding van vroegtijdig schoolverlating.

FORMA is de wettelijke uitvoeringsinstantie voor de wet Sociale Kanstrajecten Jongeren. Deze wet vervalt met de komst van de nieuwe wet WEB. De wettelijke taak voor FORMA om sociale kanstrajecten aan te bieden aan jongeren, komt met de voorgestelde wijziging te vervallen. Wat betekent het voor de doelgroep die op dit moment trajecten volgen bij FORMA? Deze doelgroep zal niet verdwijnen, en komt volgens de nieuwe wet niet in aanmerking voor enige vorm van bekostiging. Dit betekent dat FORMA haar klanten niet meer kan bedienen. FORMA is opgericht met als doel het bedienen van de kansarme doelgroep naar een betere kans op de arbeidsmarkt en participatie in de samenleving. 47.6% (CBS 2020) van de bevolking van Bonaire valt onder de doelgroep van FORMA. De vrees bestaat dat met de introductie van de nieuwe wet FORMA haar bestaansrecht verliest.

FORMA kan een rol blijven spelen, maar dat zal dan lopen via subsidies vanuit het Openbaar Lichaam in het kader van volwasseneneducatie. Daarnaast kan FORMA een rol blijven spelen in de aanpak van vroegtijdig schoolverlaters. Het opstellen van een plan van aanpak ligt bij de contactschool, die daarvoor subsidie moet aanvragen en de uitvoering moet coördineren. In het wetsvoorstel wordt de rol van contactschool bij SGB belegd. Voor FORMA zijn er te veel onzekerheden. Alle partijen in het onderwijs zien de sleutelpositie van FORMA voor het opkrikken van het niveau van de onderste laag van de maatschappij naar een hoger niveau.

Steeds meer van onze studenten wagen de kans om na een niveau 1 diploma te gaan voor de startkwalificatie van mbo-niveau 2 of 3. FORMA heeft de sleutelcombinatie gevonden om onderwijs te combineren met zorg. De middelen voor de zorg vallen helemaal weg door de introductie van de nieuwe wet. FORMA bedient ook een doelgroep Licht Verstandelijk Beperkten die begeleid worden naar de arbeidsmarkt. Ook voor deze groep heeft de nieuwe wet niet in voorzien. De wet SKJ houdt op te bestaan, terwijl de doelgroep altijd zal blijven bestaan. Er zullen altijd jongeren zijn die voorbereid moeten worden op het zoeken, vinden en behouden van een baan. Deze jongeren moeten een kans krijgen om door te stromen naar een Entree opleiding.

Specifieke omstandigheden Bonaire

FORMA begrijpt de keuze om wetgeving op onderwijsgebied meer in lijn te brengen met wetgeving in Europees Nederland.

🏠 Kaya Barakuda 33, Bonaire
☎ +599 717 6949
🌐 fundashonforma.com

Forma
E pilá den edukashon

Dit biedt ook kansen op gelijkheid voor jongeren en volwassenen op Bonaire om volwaardig mee te kunnen doen met onderwijs en op de arbeidsmarkt. Ook de mogelijkheid om mee te doen aan regelingen en subsidies is een positief gevolg van de wetwijziging.

FORMA pleit ervoor om voldoende flexibiliteit te houden om rekening te houden met de kleinschaligheid van Bonaire en de uitdagingen en kansen die dit met zich meebrengt. Zo moet bijvoorbeeld de administratieve last om aanvullende regelingen of subsidie aan te vragen niet te hoog zijn en afgestemd zijn op de situatie van Bonaire. Verder vraagt FORMA om de mogelijkheid te blijven houden om in opdracht van SGB MBO-1 uit te voeren. Dit sluit aan bij zowel de wens van SGB als bij de expertise van FORMA.

Aandacht voor uitvoeringskracht Openbaar Lichaam

Het Openbaar Lichaam krijgt een belangrijke aanvullende taak, namelijk om beleid op te stellen om zowel alfabetisering te bevorderen als om het percentage volwassenen met een startkwalificatie te verhogen. Op dit moment kent het Openbaar Lichaam veel uitdagingen vanwege achterstallig onderhoud op veel beleidsterreinen. Ook het belang van een goede registratie en monitoring door het Openbaar Lichaam wordt nog belangrijker. In de huidige situatie was FORMA in de praktijk de instantie die de SKJ-studenten in beeld bracht, registreerde en intake-gesprekken voerde. FORMA zal bij het Openbaar Lichaam aanbieden om zowel op het gebied van beleid als bij de registratie een rol te kunnen vervullen zodat het Openbaar Lichaam dit kan uitbesteden. Dit heeft geen gevolgen voor het wetsvoorstel, maar FORMA wil in deze reactie wel benadrukken dat het van groot belang is dat hierover in de aanloop van de wijziging voldoende duidelijke afspraken worden gemaakt bijvoorbeeld door het uitbesteden van taken in dit verband aan FORMA formeel vast te leggen. OCW heeft hierin ook een verantwoordelijkheid als 'stelselverantwoordelijke'. Zonder duidelijke afspraken, voldoende financiering en samenwerking, zal de doelgroep (kwetsbare jongeren en volwassenen) de dupe zijn van de wijziging.

Coördinerende taak bestrijding vroegtijdig schoolverlating naar FORMA

FORMA vraagt specifiek aandacht voor de coördinerende rol die belegd is bij de 'contactschool', om een plan van aanpak op te stellen voor het bestrijden van vroegtijdig schoolverlaten. SGB krijgt deze rol als 'contactschool'. In Europees Nederlands is deze rol bij de (samenwerkende) gemeenten belegd. FORMA vraagt zich af of dat de juiste keuze is. De SGB is de enige scholengemeenschap op Bonaire. Het opstellen van een plan van aanpak zou volgens FORMA zo onafhankelijk mogelijk moeten gebeuren. Het is de vraag of dit binnen de mogelijkheden en expertise van de scholengemeenschap past. FORMA ziet hierin een rol voor zichzelf weggelegd, al dan niet via een formele taak vanuit het Openbaar Lichaam die het dan uitbesteedt aan FORMA. Dit sluit aan bij de opgebouwde expertise van FORMA in de afgelopen jaren. Uiteraard is een belangrijk onderdeel van het opstellen van zo'n plan van aanpak het samenwerken met alle stakeholders.

🏠 Kaya Barakuda 33, Bonaire
☎ +599 717 6949
🌐 fundashonforma.com

Forma
E pilá den edukashon

Belang van financiële zekerheid

Voor FORMA zal de (semi-)structurele subsidie voor SKJ verdwijnen. Hiervoor in de plaats komt een meer onzekere subsidie via het Openbaar Lichaam. Het is nog onduidelijk hoeveel middelen het Openbaar Lichaam zal krijgen voor het opstellen en uitvoeren van beleid met betrekking tot volwasseneneducatie. Daarnaast zal FORMA mogelijk middelen krijgen in het kader van het traject om vroegtijdig schoolverlating te bestrijden. Ook dit is een onzekere subsidie. Voor FORMA is het belangrijk om voldoende financiële zekerheid te hebben om de organisatie in stand te houden zodat FORMA de doelgroep waar de organisatie voor staat kan blijven bedienen aangezien er geen andere wettelijke voorzieningen hiervoor zijn. FORMA vraagt aandacht van OCW om hier rekening mee te houden en waar mogelijk maatregelen voor te nemen. Gegeven de kleinschaligheid van Bonaire zijn er weinig andere partijen die voldoende expertise hebben om de doelgroep (die niet zal verdwijnen) te bedienen.

Gedurende de 32-jarig bestaan van FORMA heeft de organisatie bewezen kwalitatief goed onderwijs aan te bieden aan de doelgroep. FORMA is de eerste organisatie op de BES-eilanden die een startkwalificatie heeft weten te behalen vóór het Scholengemeenschap. FORMA heeft een expertise opgebouwd als het gaat om de laagopgeleiden en ook anderstaligen te helpen integreren in de samenleving. Door deze expertise wordt de organisatie steeds meer ingezet tot uitvoering van taken van Openbaar Lichaam zoals registratie, werving en selectie van de doelgroep 18-24-jarigen. Ook is FORMA betrokken met het uitvoeren van beroepsgerichte cursussen en trajecten voor het OLB. Voor het Scholengemeenschap Bonaire doet FORMA de uitvoering van het MBO-1 Entree zowel bij FORMA als binnen het Justitiële Inrichting CN. Ook cursussen en onderwijs voor jeugdigen binnen de inrichting worden door FORMA verricht. De partners in het onderwijsveld zien ook in dat door de invoering van de wet een belangrijke partner benadeeld kan worden.

Wij zijn altijd bereid om een nadere toelichting te geven op deze reactie, mocht u hierover vragen hebben.

Met vriendelijke groet,

Soraida T. Mensché- Statius
Directeur Fundashon FORMA

c.c. Gedeputeerde van Onderwijs – Mevr. Nina den Heyer
Bestuur Scholengemeenschap Bonaire – Dhr. Dennis Volmer
Hoofd OCW CN – Mevr. Maritsa Silberie

 Kaya Barakuda 33, Bonaire
 +599 717 6949
 fundashonforma.com